

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА США

УДК 94(73+327) «18»

DOI: 10.17721/2521-1706.2020.10.5

Ковальський Станіслав,
кандидат історичних наук, доцент
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2958-4797>

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ США В XIX СТ.: ГЕОПОЛІТИЧНІ КОНТУРИ ТА ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ

***Анотація.** В представленій статті автор ставить за мету дослідити становлення та розвиток середземноморської політики США в XIX ст., враховуючи як американську політичну сферу, так й загальноєвропейський та світовий контекст. Наукова новизна дослідження полягає у перегляді традиційного підходу щодо періодизації середземноморської політики США в XIX ст. та у аналізі трансформацій економічних та геополітичних інтересів американців в рамках запропонованої хронологічної схеми.*

***Методи дослідження.** У статті застосований історико-генетичний метод, що дозволив дослідити генезу середземноморської політики США, виявити основні тенденції цього напрямку політики по кожному з етапів. Практичним результатом зазначеного методу стала розробка авторської періодизації середземноморської політики США. Автор показав взаємозв'язок між етапами розвитку середземноморської політики США. Для комплексного аналізу середземноморської політики США в XIX ст. застосовувався системний підхід, що надав можливість визначити економічні та геополітичні інтереси США в Середземному морі та дозволив вписати їх в загальну картину Європи та Віденської системи міжнародних відносин.*

***Висновки.** Середземноморська політика США в XIX ст. укладалась у логіку історичних та політичних процесів Америки та Європи та мала еволюційний характер. Можна виокремити три чіткі етапи. Перший етап тривав до проголошення доктрини Монро в 1823 р. і характеризувався високим ступенем зацікавленості з боку США щодо реалізації своїх економічних та стратегічних інтересів в Середземному морі. Другий період обмежувався американським ізоляціонізмом, скерованим доктриною Монро, що проявило себе в падінні інтересу до Середземного моря та поодиноким гуманітарним, просвітницьким та комерційним місіям. Третій етап почався з американо-іспанської війни та завершився Першою світовою війною. Це початкова стадія ревізії доктрини Монро та поновлення стратегічних інтересів США в Середземному морі. Кожен з зазначених вище етапів являє собою важливий період історії американської дипломатії та зовнішньої політики, тому має перспективу дослідження як окремо, так й в комплексі європейських та світових історичних процесів XIX ст.*

***Ключові слова:** Перша берберська війна, доктрина Монро, Американський університет в Бейруті, іспано-американська війна.*

***Постановка проблеми.** Відомий американський воєнний діяч та класик геополітики Альфред Мехен писав в 1890 р.: «Обставини змусили Середземне море відігравати в історії світу, як з комерційної, так й з військової точок зору, більшу роль, аніж будь-яка інша площина води того ж розміру» [4, с. 46]. В його інтерпретації європейської історії Середземне море стало одним із найголовніших чинників, що визначав міжнародні процеси. Будучи впливовим теоретиком*

морської могутності, А. Мехен багато в чому визначив майбутні зовнішньополітичні стратегії та військові доктрини провідних країн світу, в тому числі й США. Середземне море в таких концепціях отримало особливе значення. Середземноморський регіон відіграв важливу геополітичну та стратегічну роль протягом «холодної війни». Зберіглось пріоритетне значення регіону й на сучасному етапі, враховуючи процеси на Близькому Сході, особливо у зв'язку із війною у Сирії та радикальними змінами у зовнішній політиці Туреччини.

Аналіз досліджень. Тематика середземноморської політики США взагалі, та в новий час зокрема, є актуальною та систематично привертає увагу вітчизняних та зарубіжних дослідників.

В українській історіографії політика США в середземноморському регіоні привертала увагу окремих дослідників, зокрема Б.М. Гончара [1], Б.І. Гуменюка, О. А. Коппель [2], О. Машевського [3] та інших. Головний акцент українських дослідників робиться на ХХ ст. та окремих проблемах ХІХ ст. Тому, контекст становлення зовнішньополітичних інтересів США на ранньому етапі американської історії та вплив Середземного моря на дипломатію та економіку США в ХІХ ст., на нашу думку, залишається в дискусійному полі та має перспективи дослідження.

Для американських істориків та політологів зазначена тема має виключно важливий характер. Серед багаточисельних праць з проблематики середземноморської та близькосхідної політики США окрему цінність являють твори Дж. Руцка та Дж. Ленчовського [7], які одними з перших порушили питання щодо зв'язку США із країнами вказаного регіону.

Метою статті виступає дослідження генези середземноморської політики США в ХІХ ст. та її основні тенденції.

Виклад основного матеріалу. Зовнішня політика США має доктринальний характер, тому визначається чіткою регламентацією та радикально реагує на будь-які зовнішні виклики. Еволюція інтересів американської політики в регіоні Середземного моря чітко розподіляється на декілька хронологічних етапів, в основу яких полягають ключові події в історії США та світу. Співробітник університету Кларка в Атланті Аталлах аль Сархан на основі динаміки близькосхідної політики США пропонував три етапи розвитку американських інтересів в регіоні Середземного моря: до початку Першої світової війни, в міжвоєнний період та після 1945 р. [5, с. 455] Таким чином, дослідник запропонував спрощений варіант сприйняття близькосхідної, а слідом за нею й середземноморської, політики США крізь призму світових війн та їх наслідків для країн регіону, в першу чергу для Туреччини. Втім, ХІХ ст. для середземноморської політики США, за концепцією А. аль Сархана, представляється єдиним цілісним періодом. Зазначена теза залишає поле для дискусії.

Періодизації зовнішньої політики США в Середземноморському регіоні, на нашу думку, може бути розширена, спираючись не лише на загальносвітові події, але й на основні віхи еволюції американської зовнішньополітичної стратегії. Таким чином, можна виокремити шість етапів. Перший етап датується від проголошення незалежності США в 1776 р. до прийняття доктрини Монро в 1823 р. Другий етап охоплював ізоляціонізм США від 1823 р. і тривав до іспано-американської війни в 1898 р. Третій – з 1898 р. до завершення Першої світової війни. Четвертий етап тривав в міжвоєнний період (разом з Другою світовою війною). Два останні етап:

«холодна війна» та сучасність, представляли зміни вектору зовнішньої політики США у бік укріплення своїх позицій в різних регіонах світу, серед яких Середземне море відіграло одну з провідних ролей.

Перший етап від проголошення незалежності до прийняття «доктрини Монро» в 1823 р. характеризувався пошуками американських зовнішньополітичних та економічних інтересів в різних географічних площинах. Для молодій Республіці, яка мала напружені відносини із Великою Британією, межувала із революційно нестабільними країнами Латинської Америки та відчувала негативні наслідки розриву відносин із революційною Францією, було важливим пошук надійних торговельних шляхів. Середземноморська торгівля виявилась вкрай перспективною про що вказували об'єми товарообороту вже в перші роки незалежності. Цей напрям для американської торгівлі був не новий й виходив з колоніального минулого. Комерційні зв'язки із середземноморським регіоном у американських купців простежувались ще до проголошення незалежності. Так, наприклад, в 1767 р. в Америку через Бостон ввозились фіги із турецького містом Ізмір та інші товари із середземноморських міст. В 1811 р. в Ізмірі було відкрите одне з перших Американських торговельних представництв, що міцно пов'язувало економіку США із турецьким ринком. До проголошення незалежності американські колонії також вели активну торгівлю із Північною Африкою, купуючи ром, рис, кедрові насіння, бджолиний віск та багато іншого [9, с. 1].

Однією із перших країн в світі, яка пішла на зустріч США та визнала її незалежність, що переросло в встановлення дипломатичних та комерційних відносин було Марокко. Ця подія відбулась 20 грудня 1777 р. й мала символічне значення для молодій американській державі. В січні 1778 р. султан Марокко надав право американським та європейським кораблям входити в марокканські порти та здійснювати торгівлю, що в дипломатичному вимірі ставило США на рівних із країнами Європи, навіть тими, хто на той час їх не визнавав [9, с. 1]. Цей дружній та корисний для американської дипломатії крок не був оцінений відразу після пропозиції султану. Неможливість здійснювати різновекторну дипломатію на професійному рівні та обмеженість ресурсів в умовах війни за незалежність в 1775–1783 рр. змушували США тягнути із відповіддю на дружній крок з боку Марокко. «Договір про мир та дружбу» між султаном Марокко та урядом США був підписаний в червні 1786 р., раніше аніж з деякими європейськими країнами. Влітку наступного року договір був ратифікований та вступив в силу.

В 1987 р. на честь двохсотрічного ювілея американсько-марокканських відносин офіційне урядове видання «Бюлетень державного департаменту США» опублікувало велику статтю, присвячену Марокко та ранній американській дипломатії [9]. Сам факт виходу меморіальної статті в журналі такого рівня вказував на високу оцінку відносин США із північноафриканськими країнами в той час. Відносини характеризувались як «важливий етап в розвитку обох країн» [9, с. 2].

Втім, саме з Північної Африки на початку XIX ст. прийшла головна загроза американським економічним інтересам. Головною перепоною для середземноморського судноплавства та розвитку дипломатичних відносин із країнами регіону для США становили державні утворення так званого Варварського узбережжя (територія сучасних Алжира, Тунісу, Марокко та північна частина Лівії). Перебуваючи в статусі васалів Османської імперії, держави

Варварського узбережжя активно практикували середземноморське піратство, збирали данину з торгівлі в регіоні Середземного моря та займались работоргівлею.

Якщо кораблі колоністів користувались імунитетами та привілеями британського королівського флоту, то після проголошення незалежності американці були змушені шукати власні шляхи безпечного перебування в Середземному морі. В 1784 р. Конгрес США прийняв спеціальний закон за яким в американському бюджеті враховувались спеціальні «витрати на мир із Варварським узбережжям». Така постановка питання викликала резонанс в політичному житті США та обурення з боку Томаса Джефферсона. та інших політиків Тим не менш, другий президент США Джон Адамс прийняв рішення на користь мирної торгівлі в Середземному морі. Впродовж наступних 15 років США сплачували близько 1 млн. долл. на рік фактичної данини за право проводити торговельні операції в Середземному морі. Такі змушені витрати, що доходили до 20 % річного доходу США, вказували на виключне значення, яке надавала влада США Середземноморському регіону [6].

На початку ХІХ ст. ситуація навколо середземноморської політики США змінилась. На це вплинули три обставини. По-перше, у зв'язку із наполеонівськими війнами в Європі «великі держави» втратили повноцінний контроль над ситуацією в Середземному морі, відволікаючись на континентальні справи. Ті ж обставини сковували дії Османської імперії, втягуючи її в європейські проблеми. Погіршувало ситуацію й зміна статусу Мальти. Острів впродовж наполеонівських війн переходив під контроль від однієї європейської держави до іншої. Мальтійський орден, що довгий час керував Мальтою та виступав в ролі своєрідного гаранта безпеки судноплавства в Середземному морі був позбавлений реальної влади. Відсторонення ордену від керування островом в купі із втягненням майже усіх країн в загальноєвропейський конфлікт розв'язали руки піратам та работорговцям Варварського узбережжя.

Старі гарантії перестали діяти, данина на торгівлю суттєво зросла. Навіть за умови її сплати данини, торговельні кораблі будь-якої країни все одно могли стати жертвами морських розбійників. Вказані обставини викликали спротив з боку уряду США, який вже півтора десятиріччя доводив свою зацікавленість в середземноморській торгівлі. Друга обставина, що змінила відносини США із Варварським узбережжям, полягала у розбудові американського військово-морського флоту. Морська могутність США була закладена в 1794 р., а на початку 1800-х рр. вже була реалізована. в достатній мірі На початок ХІХ ст. США були готові до відстоювання своїх економічних інтересів не тільки фінансовим шляхом, але й воєнним. Третій аспект, що вплинув на ситуацію пов'язують із політичними змінами в США. В 1801 р. третім президентом США став Т. Джефферсон, який був послідовним критиком узгоджувальної політики Дж. Адамса щодо Варварського узбережжя та наполягав на силовому вирішенні складної для американської політики та економіки проблеми.

Після першої ж відмови сплатити чергове підвищення данини тріполітанський паша оголосив війну США. Американський уряд прийняв виклик та пішов на ескалацію конфлікту. З 1801 по 1805 рр. тривала Перша берберська війна, відома також під назвою Тріполітанська війна. Вказаний збройний конфлікт став своєрідним дебютом збройних сил США на міжнародній арені. Конгрес США не

проводив офіційну процедуру проголошення війни, а ворогуючі сторони не обмінювались офіційними нотами. Тому вказаний конфлікт мав ще неофіційну назву «непроголошеною війною Т. Джефферсона». Головним чином війна велась морськими силами та завершилась викупом американських військовополонених та відмовою сплачувати данину на середземноморську торгівлю в подальшому.

Таким чином, перший збройний конфлікт США відбувся за економічні та стратегічні інтереси в Середземному морі. Але остаточного вирішення проблеми після підписання мирної угоди американський уряд не досягнув. Ситуація в середземноморському регіоні поступово погіршувалась, накопичувались нові проблеми та конфлікти, що призвели до повторного радикального кроку американської дипломатії в 1815 р. Четвертий президент США Джеймс Медісон оголосив нову війну країнам Варварського узбережжя відразу після завершення в Європі наполеонівських війн та початку загальноєвропейської стабілізації. Друга берберська війна (1815–1816) коаліційною, так як з 1816 р. на боці США виступили Велика Британія та Нідерланди. Приводом до війни стала чергова демонстрація сил з боку представників Варварського узбережжя. В 1812 р. дей Алжиру видворив американського дипломата та проголосив війну США, його підтримали й інші країни Північної Африки. Після низки морських битв та облог міст Алжиру та Тунісу, представники Варварського узбережжя почали здавати позиції. В 1816 р., після вступу у війну європейських держав, країни Варварського узбережжя остаточно капітулювали, перетворившись в другорядних гравців регіону. В наступні десятиріччя Марокко, Алжир та Туніс стали об'єктом європейської колонізації. Питання Варварського узбережжя для міжнародної торгівлі було остаточно вирішене. Але США користувались перевагами своєї перемоги не довго. З прийняттям доктрини Монро в 1823 р. вектор інтересів та напрямок зовнішньої політики США кардинально змінився, що ознаменовувало початок другого етапу.

Другий етап охопив майже усе XIX ст. й пройшов під егідою ізоляціонізму. Зовнішньополітична доктрина, проголошена п'ятим президентом США Джеймсом Монром, стала американською альтернативою європоцентричній Віденській системі, як виклик на консервативні намагання Священного Союзу втрутитись в справи національно-визвольної боротьби Латинської Америки. Тому доктрина Монро передбачала панамеріканізм та ізоляціонізм від зовнішнього впливу, в першу чергу від європейських монархій. За таких умов інтереси американської дипломатії щодо Середземного моря суттєво звузились.

В цей період тільки торгівля та гуманітарна сфера залишилися в пріоритеті середземноморської політики США. Оформилися міцні комерційні зв'язки із країнами регіону. 7 травня 1831 р. був укладений повноцінний торговельний договір із Османською імперією [9, с.455]. Під час дії доктрини Монро місіонерська діяльність стала тою специфічною формою впливу, яка визначила взаємодії американського суспільства із середземноморськими країнами. Американські релігійні громади проводили активну гуманітарну та просвітницьку роботу. В Османській імперії був заснований Роберт Колледж (1861 р.). Велике значення мав створений в 1866 р. Сірійський протестантський коледж, що пізніше отримав назву Американський університет в Бейруті (1920). В 1871 р. в Стамбулі американські громади створили жіночий коледж [9, с. 455].

Названі вище центри створювали позитивний образ американців та популяризували США в регіоні. Американські навчальні заклади впливали на

політичне та громадське життя Близького Сходу. Наприклад, Американський університет в Бейруті перетворився на найпотужніший та впливовіший освітянський центр регіону, який і зараз здійснює свою роботу в столиці Лівану. Як зазначав американський дослідник Близького Сходу Ленчовський, протягом XIX ст. США в регіоні були популярні та мали важелі впливу на громадську думку, проте не були політично вмонтованими реалізувати свій потенціал [7, с. 28]. Тому, американська дипломатія в регіоні обмежувалась лише комерційними питаннями та просвітницько-місіонерською діяльністю.

Третій етап охопив проміжок часу від іспано-американської війни до завершення Першої світової війни. Під час війни із Іспанією в 1898 р. за її колонії Кубу, Пуерто-Ріко та Філіппіни США звернулись до історичного значення Середземного моря в сил того, що воювали із середземноморською державою. Під час іспано-американської війни американці вперше використали Суецький канал для проводки своїх військових кораблів. Американці не підписували конвенцією 1888 р., яка встановлювала правила перетину каналу, але Велика Британія безумовно дозволила прохід військових кораблів. Така легкість використання Суецького каналу, відповідно до дипломатичних документів, здивувала американських дипломатів [8, с. 982]. В подальшому, до Першої світової війни флот США неодноразово використовував середземноморські маршрути, прямуючи з східного узбережжя США до Індійського океану та Філіппін, що надало регіону нову роль для американської політики – транзитного шляху.

Висновки. Всупереч розповсюдженим в історіографії баченням XIX ст. як єдиного етапу розвитку середземноморської політики США, можна виокремити три самостійні періоди.

Перший період (1776–1823) відображав ранню картину бачення американською державою своїх економічних інтересів. На цьому етапі Середземноморський регіон був одним із найголовніших центрів економічних інтересів США. Війни США із країнами Північної Африки в черговий раз підкреслювали пріоритетність цього регіону. Другий період (1823–1898) являв собою класичну картину ізоляціонізму та пасивності американської дипломатії щодо територій поза «обох Америк». Втім, навіть дотримуючись доктрини Монро, США знаходили можливість впливати на процеси в Середземному морі та на Близькому Сході за допомогою гуманітарних місій та просвітницької діяльності. Третій період (1898–1914) характеризувався поступовою ревізією доктрини Монро та включенням в зону своїх інтересів Тихоокеанського регіону, що повертало цінність Середземного моря вже в якості транзиту. Кожен із зазначених етапів відрізнявся комплексом інтересів США в Середземноморському регіоні, а також зовнішньополітичними стратегіями для реалізації своїх цілей. Кожен з зазначених вище етапів середземноморської політики США являє собою важливий період історії американської дипломатії та зовнішньої політики, тому має перспективу дослідження як окремо, так й в комплексі.

Список використаних джерел та літератури:

1. Гончар Б. М. Средиземноморская политика США (1968–1973 гг.): автореф. дис. на соискание степени канд. ист. наук: 07.00.03 / Борис Михайлович Гончар. – К.: Киевский государственный университет имени Т.Г. Шевченко, 1974. – 31 с.

2. Гуменюк Б. І., Коппель О. А. Міжнародні відносини на Близькому та Середньому Сході / Борис Іванович Гуменюк, Олена Арнольдівна Коппель // Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1980–2000 рр. – К., 2001. – С. 335-377.

3. Машевський О. Політика США у чорноморсько-середземноморському регіоні в період Першої світової війни / Олег Машевський // Американська історія та політика. – 2016. – № 2. – С. 118-127.

4. Мэхэн А. Влияние морской силы на историю 1660–1783 / Альфред Мэхэн. – СПб.: Terra Fantastica, 2002. – 634 с.

5. Al Sarhan A. S. United States Foreign Policy and the Middle East / Attalah Al Sarhan // Open Journal of Political Science. – 2017. – Vol. 7. – P. 454-472.

6. Joshua E. London Victory in Tripoli: Lessons for the War on Terrorism. [Electronic Resource]. – May 4, 2006. – Mode to Access: <https://web.archive.org/web/20060515222634/http://www.heritage.org/Research/NationalSecurity/hl940.cfm>

7. Lenczowski G. The Middle East in World Affairs / George Lenczowski. – New York: Cornell University Press, 1980. – 792 p.

8. Passage of War Ships Through Suez Canal. (Mr. Hay to Mr. Day). June 25, 1898. No. 438 // Foreign Relations of the United States. 1898. Washington: Government Printed Office, 1901. – P. 982.

9. Wells S. B. Long-time friends: Early U.S. – Moroccan Relations 1777–1787 / Sherrill Brown Wells // Department of State Bulletin. – 1987. – Vol. 87. September. – N. 2126. – P. 1-15.

References:

1. Gonchar, B. M. (1974). *Sredizemnomorskaya politika SSHA (1968–1973): avtoref. dis. na soiskaniye stepeni kand. ist. nauk*. Kyiv. [In Russian].

2. Humenyuk, B. I., Koppel', O. A. (2001). *Mizhnarodni vidnosyny n Blyz'komu ta Seredn'omu Skhodi: Mizhnarodni vidnosyny ta zovnishnya polityka. 1980–2000*. Kyiv. [In Ukrainian].

3. Mashevs'kyy, O. (2016). *Polityka SSHA u chornomors'ko-sredzemnomors'komu rehioni v period Pershoi svitovoi viyny: Amerykans'ka polityka ta istoriya, 2*, 118–127. [In Ukrainian].

4. Mekhen, A. (2002). *Vliyaniye morskoy sily na istoriyu 1660–1783*. SPb.: Terra Fantastica. [In Russian].

5. Al Sarhan, A.S. (2017). United States Foreign Policy and the Middle East. *Open Journal of Political Science*, 7, 454–472. [In English].

6. Joshua, E. Z. (2006). *London Victory in Tripoli: Lessons for the War on Terrorism*. <https://web.archive.org/web/20060515222634/http://www.heritage.org/Research/NationalSecurity/hl940.cfm> [In English].

7. Lenczowski, G. (1980). *The Middle East in World Affairs*. New York: Cornell University Press [In English].

8. Passage of War Ships Through Suez Canal. (Mr. Hay to Mr. Day). June 25, 1898 (1901). *Foreign Relations of the United States*, Washington: Government Printed Office. [In English].

9. Wells, S. B. (1987). Long-time friends: Early U.S. – Moroccan Relations 1777–1787. *Department of State Bulletin*, 87 (September), 1–15. [In English].

Stanislav Kovalskyi, PhD (History), associate professor, Odessa I. I. Mechnikov National University, Odessa, Ukraine.

THE STAGES OF THE US MEDITERRANEAN POLICY'S DEVELOPMENT IN THE 19TH CENTURY: GEOPOLITICAL OUTLINES AND ECONOMIC INTERESTS

Abstract. *The Mediterranean Sea is an important geopolitical region which defines the economic and strategic interests of the world powers, including the USA. The author's vision of the US Mediterranean policy and its periodization was presented in the article. Research objective: the paper is devoted to the problem of the US Mediterranean policy in the 19th century. The purpose of the presented study is to research origin and development of the US Mediterranean policy taking into account the context of the European and world historical*

processes. Scientific novelty: the innovative nature of the article lies in the revision of the approach to the US Mediterranean policy's timeline. The author's periodization of the US Mediterranean policy was presented in the research. A special attention was focused on the US economic and geopolitical interests' transformations at each stage.

Research methods. The history and genetic method was used in the article. It helps to research the origins of the US Mediterranean policy and to separate this policy into self-contained stages. Author's periodization of the US Mediterranean policy became practical results of the mentioned method. The author demonstrated connections between all stages as holistic process of the American foreign policy's evolution. An accent is done on research of geopolitical and economic interests of the USA in the field of the system analysis. That allows to consider connection between American foreign policy and European and world historical processes. The influence of the Concert of Europe and the Doctrine of Monroe on the US Mediterranean policy was taken into account also.

Conclusions. In contradiction with widespread vision of the US Mediterranean policy in the 19th century as an unseparated historical period, it is possible to defined three stages. The first period (1776–1823) represented the early vision of the American state's economic interests. The US Mediterranean policy until 1823 was characterized by intensive commercial, political and military activity in the region. The first military conflict in the history of the USA as an independent state was connected with the trade routes and security of navigation in the Mediterranean Sea. The second period (1823–1898) was characterized by principles of the Monroe Doctrine. During the period of isolationism, the USA maintained diplomatic and economic ties with the Mediterranean countries. A main aspect of the US Mediterranean policy at the mention period consisted of the humanitarian and commercial efforts in the Northern Africa and The Middle East. The third period (1898–1914) showed a gradually revision of the Monroe Doctrine. The transformation of the American political course was observed after the Spanish war and in the eve of the First World War. It was concluded that the Mediterranean policy of the USA in 19th century had an evolutionary character and corresponded with inclusive European and American policy. Each of the mentioned stages represented an important period of history of the American diplomacy and foreign policy, that is why a research has a prospect for a future survey.

Key words: First Barbary War, Monroe Doctrine, American university of Beirut, Spanish-American war.

Надійшла до редколегії 13.09.2020

УДК 94(327+328+339.7)«1933»

DOI: 10.17721/2521-1706.2020.10.6

Тарас Ткачук,
аспірант кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, м. Київ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5195-6422>

ВСТАНОВЛЕННЯ НАЦИСТСЬКОГО РЕЖИМУ У НІМЕЧЧИНІ ТА ПОЗИЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОЛІТИКУМУ Й ДИПЛОМАТІЇ

Анотація. У статті розглядається проблема взаємовідносин між двома провідними державами світу у міжвоєнний період: Німеччиною, яка вийшла з Першої світової війни переможеною, а після встановлення нацистського режиму стала на шлях реваншу, та Сполучених Штатів Америки, які, перебуваючи у блоці країн-переможців, проголосили «ізоляціонізм» і дистанціювалися від європейських міжнародно-політичних